

DET KONGELIGE BARNE-, LIKESTILLINGS-
OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Rundskriv

Nr.
Q-28/2010

Dato
24. februar 2010

Retningslinjer for statlige familiehjem og beredskapshjem – om ansvarsfordeling og krav til kompetanse

DEL 1 FORMÅL OG VIRKEOMRÅDE

1.1 Formål

Formålet med retningslinjene er:

- å avklare statlig regional barnevernmyndighets ansvar for rekruttering, kvalitetssikring og oppfølging av statlige familiehjem og beredskapshjem
- å fastsette kriterier for kvalitet og avklare målgruppen for statlige familiehjem og beredskapshjem

1.2 Virkeområde

Retningslinjene gjelder familiehjem og beredskapshjem.

Familiehjem tar imot barn til oppfostring og særlig oppfølging. Hjemmet skal ha særskilt kompetanse på å ivareta barn med behov for særlig oppfølging, og oppdragstaker i hjemmet skal ikke ha annet inntektsgivende arbeid med mindre det er avtalt særskilt.

Beredskapshjem tar imot barn til særlig oppfølging på grunnlag av midlertidig vedtak i akutsituasjoner. Hjemmet skal ha særskilt kompetanse på å ivareta barn med behov for særlig oppfølging fordi de blir akutt plassert eller korttids plassert, og oppdragstaker i hjemmet skal ikke ha annet inntektsgivende arbeid med mindre det er avtalt særskilt.

Retningslinjene gjelder også besøkshjem og andre hjem som tar imot barn som bor i familiehjem og beredskapshjem i oppdragstakernes frihelger og organiserte friperioder så langt de passer.

DEL 2 ANSVARSFORDELING

2.1 Ansvar for rekruttering

Statlig regional barnevernmyndighet har ansvaret for å rekruttere fosterhjem. Dette innebærer at statlig regional barnevernmyndighet har ansvaret for at det til enhver tid finnes et tilstrekkelig antall av forskjellige typer hjem, herunder familiehjem og beredskapshjem, som kan ivareta barn med ulike behov. Standardkontraktene for familiehjem og beredskapshjem skal benyttes ved inngåelse av kontrakter med disse hjemmene. Statlig regional barnevernmyndighet er videre ansvarlig for rekruttering av besøkshjem og andre tiltak som kan ta imot barn som bor i familiehjem og beredskapshjem i oppdragstakernes frihelger og organiserte friperioder.

2.2 Ansvar for kvalitet

Statlig regional barnevernmyndighet har ansvar for at de hjem som det inngås standardkontrakter med fyller både de generelle kravene til fosterhjem som følger av barnevernloven og de til enhver tid gjeldende forskrifter og retningslinjer, samt kravene til kompetanse som følger av disse retningslinjenes punkt 3.1.

Statlig regional barnevernmyndighet skal gjennom løpende oppfølging og veiledning og evalueringsmøter underveis og ved avslutning av hver plassering, sikre at familiehjem og beredskapshjem til enhver tid oppfyller disse kravene.

2.3 Ansvar for godkjenning av hjemmet og oppfølging av barnet

Kommunal barneverntjeneste har ansvaret for godkjenning og tilsyn av fosterhjem og for oppfølgingen av det enkelte fosterbarn.

2.4 Ansvar for oppfølging, opplæring og veiledning av hjemmet

Statlig regional barnevernmyndighet har ansvaret for nødvendig opplæring og generell veiledning av fosterhjem.

Statlig regional barnevernmyndighet har videre ansvar for at familiehjem og beredskapshjem følges opp i henhold til standardkontrakt for familiehjem og beredskapshjem. Dette innebærer blant annet at statlig regional barnevernmyndighet skal tilby:

- PRIDE-grunnopplæring eller tilsvarende grunnopplæringskurs dersom hjemmet ikke allerede har gjennomført slik opplæring
- PRIDE-videreopplæringskurs og annen opplæring som er relevant for de plasseringer hjemmet har eller er tiltenkt
- generell og individuell veiledning etter behov
- beredskap for hjemmene i nødsituasjoner utenom vanlig kontortid
- avlastning i kontraktsfestede friperioder og ved sykdom

- evalueringsmøte ved opphør av plassering

Statlig regional barnevernmyndighet er ansvarlig for at alle oppdragstakere i familiehjem og beredskapshjem har en kontaktperson. Statlig regional barnevernmyndighet skal etter behov bistå familiehjem og beredskapshjem i oppfølging av planer og utredninger som er lagt for barnet som til enhver tid skal bo i hjemmet, og med å organisere og koordinere kontakten med samarbeidspartnere.

DEL 3 KRAV TIL KOMPETANSE

3.1 Krav til kompetanse i hjemmet

Familiehjem må ha kompetanse og evne til å ta imot barn som har behov for særlig oppfølging, ut over den oppfølging ethvert barn som må flytte ut av sitt opprinnelige hjem vil ha. Barn med behov for særlig oppfølging i et familiehjem vil for eksempel kunne ha alvorlige utfordringer knyttet til:

- emosjonelle vansker
 - atferdsvansker
 - lærevansker
 - sosiale ferdigheter
 - fysisk eller psykisk funksjonsevne
 - sammensatte behov som nødvendiggjør omfattende bistand fra ulike hjelpeinstanser
- Listen er ikke utfyllende.

Beredskapshjem må ha kompetanse og evne til å ta imot barn som har behov for særlig oppfølging fordi de blir akutt plassert eller korttidsplassert. Akuttplasseringer er plasseringer i medhold av barnevernloven § 4-6 første og andre ledd og § 4-25 andre ledd.

Korttidsplasseringer er plasseringer som på plasseringstidspunktet vurderes å ha en varighet på inntil fire måneder og som har som formål å dekke behovet for plassering i en kortere periode frem til en mer langsiktig løsning er funnet. Beredskapshjem må videre kunne ta imot barn på meget kort varsel og håndtere barn som er i akutte krisesituasjoner.

Familiehjem må ha minimum treårig relevant utdanning på høyskole- eller universitetsnivå. Etter en individuell vurdering kan realkompetanse og annen formell utdanning erstatte dette. Det er videre ønskelig at også beredskapshjem har denne kompetansen. Primært må oppdragstaker ha kompetansen, men det åpnes for at fosterforeldrenes totale kompetanse kan vurderes samlet.

Familiehjem og beredskapshjem må videre ha:

- erfaring med å være fosterforeldre eller i spesielle tilfeller annen særlig relevant erfaring
- evne til å motta veiledning og opplæring både individuelt og i gruppe, og å nyttiggjøre seg denne i oppfølgingen av barnet
- gode samarbeidsevner og evne til å organisere og koordinere samarbeid med mange samarbeidspartnere, inkludert barnehage og skole
- evne til å følge opp planer og utredninger som er laget for barnet
- evne til å støtte og motivere barnet til å følge opp skolegang og andre dagtilbud
- evne til og ønske om å være en ressurs for andre fosterhjem både ved samarbeid, utveksling av erfaringer og eventuelt ved å fungere som avlastning og veileder for andre

Det er også ønskelig at hjemmet har kjennskap til eller opplæring i ulike atferdsregulerende metoder og andre metoder som brukes for å styrke samspillet og kommunikasjon mellom voksne og barn.

Det skal for både familiehjem og beredskapshjem legges stor vekt på personlig egnethet og motivasjon.